

STÝRISSKIPANARLÓGIN

Minnilutaverja styrkir fólkaræði

Tjóðveldi mælir til fleiri broytingar í Stýrisskipanarlógini, sum til samans skulu gera okkara fólkaræði meira búgvið til at taka støðu

Jón Brian Hvidtfeldt

- Grundleggjandi snýr tað seg um at tey, sum sita við valdið, altíð hava virðing fyri skipanini. Tað sigur Høgni Hoydal, sum vegna Tjóðveldi leggur fram uppskot um at broyta fleiri grundleggjandi viðurskifti, sum eru ásett í Stýrisskipanarlógini.

Sambært flokkinum er reyði tráðurin í øllum broytingunum at styrkja fólkaræðið, sum skal vera meira opið og viðkomand.

Tjóðveldi vil hava, at politiska skipanin í nógv

størri mun enn í dag tekur atlit fyri minnilutunum. Gerast skal upp við tankan um at “meirilutin ræður.” Og tað verður best gjørt við at styrkja minnilutan. Skilt á tann hátt, at minnilutin fær nøkur amboð, soleiðis at ein triðingur av lögtinginum kann krevja eitt mál til fólkaatkvøðu.

- Endamálið er ikki í sær sjálvum at fáa mál út til fólkaatkvøðu. Men er hesin møguleikin inni í skipanini, so noyðir tað meirilutan at viðgera málini við størri virðing fyri minnilutanum.

Harvið fáa vit eina betri og meira konstruktiva viðgerð av málunum, sigur løgtingskvinnan Gunvør Balle, sum hevur arbeitt við broytingunum vegna Tjóðveldi.

Henda minnilutaverja er longu inni í donsku skipanini. Hon er galdandi í fólka-tinginum, men er tó ikki brúkt síðani 1963.

Men tað er ikki bara ein minniluti í lögtinginum, ítøkliga 11 løgtingslimir, sum skulu hava møguleika at krevja mál til fólkaatkvøðu. Stendur tað til Tjóðveldi, so skulu 15 prosent av veljarunum kunna gera tað sama.

- Endamálið við hesum er at gera fólki tilvitað um tað, sum gongur fyri seg í politikki. Tað er eitt amboð, sum gevur fólki møguleika at brúka sín demokratiska rætt,

eisini millum løgtingsvalini. Eisini hetta amboðið noyðir politisku skipanina at viðgera ymsu stórmálini við neyðuga neyvleika og virðing, argumenterar Gunvør Balle.

Innlit

Týðandi partur av fólkaræðinum er eisini at geva almenninginum innlit í allar avgerðir.

- Sum útgangsstøði skal innlit gevast í øll almenn viðurskifti og alla málsviðgerð. Og tað skal ikki bera til at gera serstakar lógir, sum áseta undantøk frá almennum innliti, sigur Høgni Hoydal við greiðari tilsipan til tunnislógina hjá fyrrverandi landsstýrismanninum í innlendismálum.

Sambært Tjóðveldi skal

henda broyting í Stýrisskipanarlógini fylgjast upp við broyting í innlitslógini. Eisini vil flokkurin hava innlitslógina at vera galdandi, eisini fyri almenn partafeløg.

- Tað snýr seg um at tryggja alment innlit sum eini borgararættindi, sigur Høgni Hoydal.

Slætt borð

Tjóðveldi vil eisini minka valdið hjá lögmanni, sum í dag røkkur tvørtur um eitt løgtingsval. Flokkurin førir fram, at í dag liggur ein óviðgjørdur og ógrundaður valdsfyrimumur hjá einum valdum lögmanni. Hann kann bæði senda tingið til hús og kann verða sitandi sjálvur eftir eitt val, líka til hann fær ein meiriliuta ímóti sær. Enntá kann ein lögmaður beint eftir eitt nýval, sum

ikki fellur til hansara fyrimuns, skriva út val og senda nýggja tingið til hús.

- Hetta snýr seg um at styrkja fólkaræðið og skapa javnvág í politisku skipanini eftir eitt løgtingsval. Talvan má viskast rein, argumenterar Høgni Hoydal.

Fakta

Tjóðveldi hevur lagt fram trý lógaruppskot, ið øll leggja upp til at broyta Stýrisskipanarlógina frá 1994. Uppskotini snúgu seg um fólkaatkvøðu, um lög-mansval eftir hvørt løgtingsval, um nevndarhoyringar og um alment innlit. Uppskotini koma til 1. viðgerð í tinginum mikudagin í næstu viku. Av tí at talan er um at broyta Stýrisskipanarlógina skulu tvey løgting samtykkja broytingarnar, áðrenn tær koma í gildi

Alt skal á nevndarborðið

Løgtingsnevndirnar skulu hava betri møguleika at gera sítt arbeiði. Og almenningurin skal hava møguleika at fylgja við, sigur Tjóðveldi

Jón Brian Hvidtfeldt

Eitt týðandi amboð í okkara fólkaræði er arbeiðið í ymsu nevndunum hjá lögtinginum. Tað heldur Tjóðveldi, sum í sínum uppskoti um at broyta Stýrisskipanarlógina mælir til at broyta nevndararbeiðið grundleggjandi.

Sambært uppskotinum

hjá Tjóðveldi skulu løgtingsnevndirnar hava møguleika at skipa fyri almennum fundum og hoyringum. Møguleiki skal vera at senda fundirnar beinleiðis, bæði í útvarpi og sjónvarpi, soleiðis at fólki kunnu fylgja við.

- Sjálvandi kunnu tað vera mál, har neyðugt er at hava viðgerðina fyri aftur-

lætnum hurðum. Men útgangsstøði má vera, at alt er opið og atkomuligt fyri almenningin, sigur Sirið Stenberg, løgtingskvinna fyri Tjóðveldi.

Nevndirnar skulu hava møguleika at taka mál upp av sínum eintingum. Minnilutaverja skal vera innbygd í skipanina, soleiðis at ein

triðingur av nevndarlimunum skulu kunna krevja mál til viðgerðar.

Eisini skulu løgtingsnevndirnar hava munandi betri møguleikar at viðgera tey mál, sum koma inn í nevndina. Tað skal bera til hjá nevndunum at innkalla fólki eftir tørvi.

- Til dømis hevur Lands-

stýrismálanevndin í dag bara møguleika at innkalla lögmann og landsstýrisfólk. Tað eigur at bera til at innkalla embætisfólk og aðrar relevantar persónar, um hesi kunnu vera við til at lýsa eitt mál til fulnar, sigur Sirið Stenberg, sum eisini er forkvinna í Landsstýrismálanevndini.